

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 50.914/1
VAN 9 FEBRUARI 2012

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 3 februari 2012 door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot uitvoering van de artikelen 140*quinquies* en 140*sexies* van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en de artikelen 60/4 en 60/5 van het Wetboek der Successierechten’, heeft het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd door de omstandigheid dat

“de regeling waarvan voorliggend ontwerp van besluit een uitvoering is reeds in werking is getreden op 1 januari 2012. Het ontwerp van besluit is essentieel om de attestaanvragen die reeds door begunstigden of erfgenamen werden ingediend sinds 1 januari 2012 te kunnen behandelen.”

*

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Het om advies voorgelegde ontwerp geeft uitvoering aan de wijzigingen die met ingang van 1 januari 2012 zijn doorgevoerd bij hoofdstuk 17 van het decreet van 23 december 2011 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012’. Het gaat enerzijds om de vrijstelling van registratierecht voor de schenking van familiale ondernemingen en vennootschappen (artikelen 140*bis* tot 140*octies* van het Wetboek van registratie- hypotheek- en griffierechten) en anderzijds om het verminderd successierecht voor de vererving van familiale ondernemingen en vennootschappen (artikelen 60/1 tot 60/7 van het Wetboek der successierechten).

4. In het ontwerp worden de leidend ambtenaar van de Vlaamse Belastingdienst en de door hem aangewezen ambtenaren gemachtigd om de vorm van de in de artikelen 140*ter*, 3°, en 140*quinquies* van het Wetboek van registratie- hypotheek- en griffierechten en in de artikelen 60/2, 2°, en 60/4 van het Wetboek der successierechten vermelde attesten vast te stellen, alsook van de formulieren inzake de vrijstelling van schenkingsrechten en het verminderd tarief inzake successierechten van de overdracht van familiale ondernemingen en vennootschappen (artikel 2).

Vervolgens wordt vastgelegd hoe de belastingplichtigen de attesten, nodig om de vrijstelling van schenkingsrechten of de vermindering van successierechten te genieten, kunnen aanvragen en verkrijgen (artikelen 3 en 4). Ook wordt bepaald hoe de belastingplichtige kan melden dat hij niet langer voldoet aan de voorwaarden om te genieten van die vrijstelling of vermindering en hoe daar verder gevolg aan dient te worden gegeven (artikel 5).

Zoals hoofdstuk 17 van het decreet van 23 december 2011, heeft ook de nieuwe regeling uitwerking met ingang van 1 januari 2012 (artikel 6).

VORMVEREISTEN

5. Artikel 5, § 3, derde lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’ (hierna: bijzondere financieringswet) bepaalt:

“Zolang de federale overheid de dienst van de in artikel 3, eerste lid, 1° tot 8° en 10° tot 12°, bedoelde belastingen verzekert, wordt de overlegprocedure met betrekking tot de technische uitvoerbaarheid van de voorgenomen wijzigingen inzake voormelde gewestelijke belastingen bepaald in het in artikel 1*bis* bedoelde samenwerkingsakkoord.”

Uit deze bepaling volgt dat wanneer de gewesten wijzigingen aanbrengen op het vlak van de in die bepaling bedoelde gewestelijke belastingen – waaronder het successierecht van rijksinwoners en het recht van overgang bij overlijden van niet-rijksinwoners en het registratierecht op de schenkingen onder de levenden van roerende of onroerende goederen – overleg moet worden gepleegd met de federale overheid wat de technische uitvoerbaarheid van die wijzigingen betreft, dit zolang de federale overheid de dienst van die belastingen verzekert, wat hier het geval is.

Het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat en de gewesten van 7 december 2001 ‘betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de gewesten van algemene belastingverminderingen of -vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting’ bevat in titel II de nadere regels voor de betrokken overlegprocedure.

Het gegeven dat voormelde titel enkel een regeling bevat voor overleg bij de totstandkoming van decreten of ordonnanties, doch niet bij de totstandkoming van

uitvoeringsbesluiten, neemt echter niet weg dat op grond van artikel 5, § 3, derde lid, van de bijzondere financieringswet ook in die gevallen overleg dient plaats te hebben.

Het is niet duidelijk of het ontwerp het voorwerp is geweest van een dergelijk overleg. Daarover ondervraagd, heeft de gemachtigde twee brieven voorgelegd waarin weliswaar verwezen wordt naar het programmadecreet 2012, doch niet naar een uitvoeringsbesluit daarbij. Voorts verstrekte de gemachtigde volgende toelichting:

“Voorliggend ontwerp van besluit heeft enkel betrekking op de interne werking van de Vlaamse overheid en vormt dus geen deel van de dienst die door de Federale overheid wordt verzekerd, meer concreet beoogt het besluit een kader te scheppen voor de attestering door de Vlaamse Belastingdienst. Bovendien gaat het hier niet om regelgeving op decretaal niveau. Ook in die zin is dus de overlegprocedure gerespecteerd overeenkomstig het samenwerkingsakkoord tussen de staat en de gewesten inzake informatieuitwisseling in het kader van de uitoefening van fiscale bevoegdheden en betreffende de procedures inzake uitvoerbaarheid van wijzigingen van gewestelijke belastingen.”

De Raad van State, afdeling Wetgeving, dient er in dat verband op te wijzen dat, ook al is in dit geval de eigenlijke wijziging inzake de belastingsregels aangebracht bij het programmadecreet van 23 december 2011, dit overleg naar zijn oordeel eveneens dient te worden gepleegd met betrekking tot het voorliggende ontwerp. De inhoud van het attest wordt immers vastgesteld. Die inhoud is van belang voor de correcte vaststelling en de inning van de belasting, m.a.w. voor de dienst van de belasting, zodat dit gegeven een weerslag kan hebben op de “technische uitvoerbaarheid” van de regeling door de federale overheid. Ook het aanwijzen van de federale ambtenaar aan wie het tweede origineel exemplaar van het attest dient te worden gestuurd, zou voorwerp van overleg moeten zijn

Voor zover het nog niet heeft plaatsgehad, dient het bedoelde overleg bijgevolg alsnog georganiseerd te worden en van de nakoming van dat vormvereiste dient melding te worden gemaakt in de aanhef van het ontwerp. Mochten aan het ontwerp ten gevolge van het overleg nog wijzigingen worden aangebracht, dan zullen de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, voor een nieuw onderzoek aan de afdeling Wetgeving moeten worden voorgelegd.

RECHTSGROND

6. Wat de rechtsgrond voor de ontworpen bepalingen betreft, zal in de aanhef van het ontwerp, naast de reeds vermelde bepalingen van het Wetboek van registratie- hypotheek- en griffierechten en van het Wetboek der successierechten, ook melding dienen te worden gemaakt van artikel 7, derde lid, van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003. Krachtens die bepaling kan de Vlaamse Regering specifieke delegaties verlenen aan het hoofd van intern verzelfstandigde agentschappen. Die bepaling biedt rechtsgrond voor artikel 2 van het ontwerp.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

7. In artikel 3, derde lid, 1°, van het ontwerp wordt uitgegaan van de hypothese dat de onderneming of vennootschap niet in België “ligt”. Terwijl een onderneming een economische eenheid is, is een vennootschap een rechtspersoon waarvan men moeilijk kan zeggen dat hij in een bepaald land “ligt”. Ter wille van de rechtszekerheid zal in het ontwerp duidelijker moeten worden aangegeven wat daarmee wordt bedoeld.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessoren van de
	M. TISON,	afdeling Wetgeving,
	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevrouw K. BAMS, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME